

Staalnamefiche water

Een goede staalname hangt samen met praktische ervaring, goede voorbereiding en goed onderhouden, gebruiksklare werkmiddelen. Deze drie kunnen niet steeds afdoende worden verzekerd binnen een beperkte dienst. Daarom geniet het vaak de voorkeur om een staalname over te laten aan daarvoor erkende gespecialiseerde diensten. In deze fiche wordt beschreven hoe correct een waterstaal genomen wordt.

Voorafgaande info over verontreiniging

Afkomstig van eigen zintuiglijke waarnemingen, getuigenissen, tipgevers, contacten met bijzondere inspectiediensten, andere opsporingsdiensten

- Oorzaak (calamiteit, incident, ...)
- Locatie
- Aard van verontreiniging
- Zintuiglijke waarneembaarheid (visueel, geur)
- Mogelijke gevareneigenschappen (chemiekaarten, BIG-databank, veiligheidfiches,...)
- Gegevens over vermoedelijke veroorzaker

Benodigd (staalname)materiaal

- Thermometer
- pH-indicatorpapier
- Plastic emmer
- Inox lepel
- Maatbeker
- Recipiënten = 6 PE bussen 3l (basis)+ 6 glazen flessen 1 l (organische stoffen)+ 6 glazen flessen 0,5 l (oliën, vetten)
  - ➔ De recipiënten moeten zuiver en ongebruikt zijn
  - ➔ Neem reserverecipiënten mee voor extra stalen (controlestaal, andersoortige verontreiniging, staalname met PV)
- Uitschuifbare stok
- Laboklem voor stok
- Touw
- Musketon
- Veldwaarnemingsformulier
- Verzegelingsmateriaal (staalname met PV)
- PV van staalname (staalname met PV)
- Fototoestel

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen
- Werkkledij
- Werkschoenen/laarzen

Staalname

- Algemeen principe
  - ➔ Vermijd te allen tijde elk risico
- Veldwaarnemingsformulier
  - ➔ Vul het veldwaarnemingsformulier volledig in
- Foto's
  - ➔ Neem foto's van de verontreinigde locatie
- Identificatie:
  - ➔ Noteer de staalnamecode, -locatie én -datum op het etiket op de buitenkant van de recipiënten
- Staalnametechniek
  - ➔ Inzamelen watermonster
    - Indien mogelijk gebruik een emmer, zoniet gebruik de uitschuifbare stok met de maatbeker en giet het bemonsterde water over in een emmer
    - Spoel vooraf de emmer/maatbeker met het te bemonsteren water
    - Verstoor zo weinig mogelijk het wateroppervlak
    - Indien mogelijk doe een éénmalige inzameling, zoniet neem dan alle deelmonsters op dezelfde plaats
  - ➔ Bepalen van pH en temperatuur (in emmer)
  - ➔ Vullen van recipiënten
    - Roer regelmatig in de emmer zodat de watermassa homogeen blijft
    - Breng water uit de emmer over in de recipiënten met behulp van de maatbeker
    - Vul altijd de bus van 3l, gebruik de bussen van 1l en 0,5 l als je vermoedt dat je met organische stoffen of oliën & vetten te maken hebt of als je specifiek het gehalte hieraan wil bepalen
- Staalnamestrategie
  - ➔ Staalname van verontreinigd water zonder visueel lozingspunt (drijfslag, ...)
    - Indien mogelijk neem een staal in het midden van de waterloop, zoniet neem een staal minstens 0,5 m van de oever
    - Neem het staal zoveel mogelijk in een zone van volledige menging
    - Indien een drijfslag zichtbaar is, tracht dan zo veel mogelijk van deze laag te bemonsteren
  - ➔ Staalname van verontreinigd water met visueel lozingspunt (gracht, pijp, calamiteit op welbepaald punt, ...)
    - Neem altijd de minder verontreinigde stalen eerst (dwz de zones die vermoedelijk minder verontreinigd zijn bemonsteren, vóór deze die vermoedelijk zwaarder verontreinigd zijn):
      - Neem desgevallend een staal van het opgenomen proceswater
      - Neem eventueel een staal stroomopwaarts van het lozingspunt en vervolgens stroomafwaarts van het lozingspunt, zoveel mogelijk in een zone van volledige menging
      - Neem een staal van het geloosde afvalwater
- Afsluiten:
  - ➔ Vul het recipiënt zo volledig mogelijk en sluit het staal zo goed mogelijk van de lucht af
- Reinigen van staalnamemateriaal
  - ➔ Indien mogelijk, reinig het materiaal ter plaatse, zoniet neem het mee in een plastic zak en reinig het achteraf
  - ➔ Spoel het staalnamemateriaal altijd tussen 2 stalen in

T E R P L A A T S E	Staalname met PV
	<p>Analoog aan staalname maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Staal dient genomen te worden door een bevoegd politieambtenaar of door een (door de gemeente) aangewezen technische ambtenaar in het bezit van een VLAREM-bekwaamheidsbewijs - Bij een staalname door een technisch ambtenaar dient steeds een getuige aanwezig te zijn (collega, overtreder of vertegenwoordiger, voorbijganger) die het PV van staalname mee ondertekent - Neem alle stalen in tweevoud (analysestaal + contrastaal) <ul style="list-style-type: none"> ➔ Verzamel voldoende water om een dubbel onderzoek toe te laten en vul de recipiënten voor eenzelfde onderzoek afwisselend en gelijkmatig (3l + 3l, vervolgens ev. 1 + 1, vervolgens ev. 0,5l + 0,5 l) ➔ Indien meerdere deelmonsters moeten worden ingenomen, dan moet voor elk type van onderzoek eenzelfde waterinzamelbeurt worden gebruikt ➔ Staalname van verontreinigd water zonder visueel lozingspunt <ul style="list-style-type: none"> ➢ Maak m.b.v. plastic zakken 2 identieke pakketten: één voor analyse en één voor contra-analyse ➔ Staalname van verontreinigd water met visueel lozingspunt <ul style="list-style-type: none"> ➢ Maak per inzamelpunt m.b.v. plastic zakken telkens 2 identieke pakketten: één voor analyse en één voor contra-analyse ➔ Voorzie elke zak van een identificatiekaartje, waarop genoteerd werd: volgnummer, aard van de genomen stof, datum en uur van staalname, naam en handtekening van de persoon die het staal genomen heeft ➔ Verzegel elke zak afzonderlijk m.b.v. een loodje met de stempel van de toezichhoudend ambtenaar/agent - Stel het PV van staalname op <ul style="list-style-type: none"> ➔ Overhandig alle contrastalen aan de overtreder (indien gekend) en laat hem tekenen voor ontvangst op het PV van staalname <ul style="list-style-type: none"> ➢ Indien de overtreder de contrastalen niet wenst te ontvangen, niet aanwezig of niet gekend is, dienen ze gedurende 8 werkdagen volgend op de datum van staalname in het laboratorium bewaard te blijven ➔ Laat de analysestalen analyseren ➔ Stuur/bezorg de overtreder een afschrift aangetekend/tegen ondertekening voor ontvangst (bvb. op het PV van staalname zelf) <ul style="list-style-type: none"> ➢ Technische ambtenaren: binnen 5 werkdagen volgend op de datum van staalname ➔ Voeg het PV van staalname als bijlage aan het gerechtelijk PV van vaststelling
N A D I E N	Bewaring van stalen
	<ul style="list-style-type: none"> - Lever de stalen direct af aan het laboratorium - Indien niet mogelijk: bewaar de stalen koel en donker en verstuur/bezorg de stalen de eerstvolgende werkdag aan een erkend laboratorium - Plaats nooit stalen bij voedingswaren - Plaats stalen altijd in een afgesloten ruimte
	Analyse van stalen
	<ul style="list-style-type: none"> - Laat de stalen analyseren door een erkend (geaccrediteerd) laboratorium - Staalname met PV: Voeg het analyseverslag in bijlage aan een navolgend PV

Veiligheid bij staalnames

Neem volgende maatregelen in acht:

- Gebruik te allen tijde handschoenen
- Wees voorzichtig met staalnames langs een doorgaande weg

We raden ten stelligste af om zelf een staal te nemen in gevaarlijke of verdachte omstandigheden. Als er een sterk irriterende geur wordt waargenomen of als er zichtbare dampen zijn, staak dan de staalname en verwittig brandweer of civiele bescherming.

Wanneer u toch plotseling met een potentieel gevaarlijke omstandigheid geconfronteerd wordt, neem dan volgende maatregelen in acht:

- Let op penetrante geuren
- Hou rekening met windrichting
- Zoek bij ademhalingsproblemen frisse lucht op
- Meng nooit verdachte stoffen
- Ga na of er mogelijke vluchtwegen of EHBO in de buurt is
- Ga na of er een oogspoelfles/water/blusapparaat in de buurt is
- Werk vonkvrij
- Werk nooit alleen
- Rook of eet niet tijdens de staalname
- Gebruik gepaste individuele beschermingsmiddelen (veiligheidskledij, handschoenen, brillen, gelaatsbescherming,...)
- Vermijd zo veel mogelijk het blootstellen van lichaamsdelen
- Was na het werk de blootgestelde lichaamsdelen
- EHBO-maatregelen
  - ➔ Huidcontact:
    - Indien geen brandwonden: Spoel huid direct schoon met water en zeep
    - Indien brandwonden: Spoel met water en neem contact op met het brandwondencentrum
  - ➔ Contact met ogen: spoel ogen met veel water
  - ➔ Inslikken: contacteer geneesheer of antigifcentrum (070/245.245)